

Den 30. november
2022
M 137-22

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EU-UDVALG

om udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 10938/2021 af dd.mm.2022 for så vidt angår indholdet og formatet af de registreringer af anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, der skal opbevares af professionelle brugere i henhold til artikel 67 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (Komitesag)

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til implementering af artikel 67 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler. Artikel 67 forpligter professionelle brugere til at registrere de plantebeskyttelsesmidler, de anvender. I den implementerende retsakt og det tilhørende bilag specificeres, hvordan registreringen skal finde sted. Der vil være økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner, staten og erhvervslivet, fordi der indføres krav om elektronisk registrering for alle professionelle brugere, og fordi forslaget indeholder nye krav til hvad der skal registreres. Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 9. december 2022. Forslaget i sig selv forventes umiddelbart at have neutral påvirkning af miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark. Registrering af anvendelse af plantebeskyttelsesmidler er dog vigtig for gennemførelsen af den europæiske grønne pagt og jord til bord-strategiens målsætninger vedrørende plantebeskyttelsesmidler, idet data om brugen af plantebeskyttelsesmidler er afgørende for at sikre effektive og virkningsfulde virkemidler til reduktionen af brug af plantebeskyttelsesmidler. Derfor vil forslaget på længere sigt forbedre beskyttelsesniveauet. Regeringen støtter Kommissionens forslag, men finder det vigtigt, at Kommissionen besvarer de afklarende juridiske spørgsmål, som Danmark har sendt til Kommissionen den 4. november 2022 vedrørende elementet om registrering af såningen af bejdsede frø, som er omfattet af Kommissionens forslag. Regeringen vil endvidere arbejde for, at professionelle brugere i landbruget med meget lavt forbrug og brugere uden for landbrugssektoren undtages for kravet om elektronisk registrering, og at kravet om at registrere tidspunkt for ændring af sprøjtejournalen slettes.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til Kommissionens gennemførelsesforordning 10938/2021 af dd.mm.2022 om implementering af artikel 67 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler.

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler artikel 67, som forpligter professionelle brugere til at registrere de plantebeskyttelsesmidler, de anvender.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen inden for to måneder forelægge komitéen ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 9. december 2022.

Formål og indhold

Forslaget drejer sig om implementering af artikel 67 i forordningen om plantebeskyttelsesmidler. Artikel 67 forpligter alle professionelle brugere til at registrere de plantebeskyttelsesmidler, de anvender. I forslaget til den implementerende restakt og det tilhørende bilag specificeres, hvordan registreringen skal finde sted. En vigtig del af forslaget er, at registreringen skal ske elektronisk for alle professionelle brugere. Kommissionen foreslår, at der i perioden 2025-2029 vil være en overgangsperiode, hvor brugere kan nøjes med at registrere en gang om året. Fra 2030 skal alle brugere registrere umiddelbart efter, de har anvendt plantebeskyttelsesmidler.

I forhold til de eksisterende danske regler vil forslaget medføre, at der også skal registreres afgrødekoder, vækststadiet af afgrøden, klokkeslæt for sprøjtning, og præcis lokalitet for sprøjteopgaven.

I Kommissionens forslag defineres desuden såningen af frø bejdsset med plantebeskyttelsesmidler som en anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, som skal registreres i en sprøjtejournal.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler er direkte gældende i Danmark. I Danmark gælder der allerede regler om årlig elektronisk indberetning af anvendelse af plantebeskyttelsesmidler for jordbrugsvirksomheder med et areal på over 10 ha og for øvrige jordbrugsvirksomheder så som gartnerier, frugtplantager og planteskoler med en indtjening på over 50.000 kr. årligt. De nuværende danske regler indeholder ikke krav om, at der skal ske løbende elektronisk registrering.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil reglerne i forslaget komme til at gælde for alle professionelle brugere i Danmark.

Økonomiske konsekvenser:

I perioden 2025-2029 vil der være en overgangsperiode, hvor professionelle brugere kan nøjes med at registrere en gang om året. Fra 2030 skal alle professionelle brugere registrere umiddelbart efter, at de har anvendt plantebeskyttelsesmidler.

For erhvervslivet, primært landbrug, gartneri og frugtavl, skyldes de økonomiske konsekvenser, at registreringerne fremover forventes at tage længere tid end i dag som følge af de nye krav. Særligt mindre jordbrug påføres nye krav, som vil tage en del tid for dem at implementere, fordi de med de nuværende nationale regler er undtaget indberetning og specifikke krav til registreringen. De erhvervsøkonomiske omkostninger afholdes af erhvervet og forventes i sidste ende overvæltet på forbrugerne i prisfastsættelsen.

I overgangsperioden estimeres de erhvervsøkonomiske konsekvenser til at være 5,7 mio. kr. årligt. De 5,7 mio. kr. fordeler sig på landbrug under 10 ha og skovbrug med 1,7 mio. kr., på landbrug over 10 ha med 1 mio. kr., på øvrige erhverv med 1,2 mio. kr. og fsva. registrering af såning af frø behandlet med plantebeskyttelsesmidler (bejdsede frø) med 1,8 mio. kr. for erhvervet. Efter overgangsperioden estimeres de erhvervsøkonomiske konsekvenser til op mod 7,7 mio. kr. årligt fra 2030 og frem, hvor alle brugere skal registrere løbende. De 7,7 mio. kr. fordeler sig på landbrug under 10 ha og skovbrug med 3,2 mio. kr., på landbrug over 10 ha med 1 mio. kr., på øvrige erhverv med 1,7 mio. kr. og fsva. registrering af såning af frø behandlet med plantebeskyttelsesmidler (bejdsede frø) med 1,8 mio. kr. Forslaget vil have størst betydning for brugere, der ikke allerede registrerer digitalt.

Der vil være statsfinansielle konsekvenser allerede fra 2023, da IT-systemerne skal tilpasses de nye krav. De statsfinansielle konsekvenser estimeres til op mod 2,5 mio. kr. årligt fra 2030 og frem.

De økonomiske konsekvenser for staten skyldes, at Miljøstyrelsens eksisterende IT-systemer til registrering af forbrug af sprøjtemidler skal ændres, så de opfylder de nye krav. Desuden forventes det, at der i en opstartsperiode skal bruges mere tid på kontrol i Landbrugsstyrelsen og håndhævelse i Miljøstyrelsen, som følge af de udvidede krav til registrering. Antallet af årlige kontrolbesøg forudsættes at være uændret. Kommunale og statslige brugere registrerer allerede i dag, men der er ikke krav om hvordan. Det forventes at ville tage ekstra tid at registrere i overensstemmelse med de nye krav. De statsfinansielle og kommunale omkostninger håndteres inden for ministeriernes nuværende økonomiske rammer. Miljøstyrelsen videreudvikler det eksisterende elektroniske indberetningssystem, som alle brugere kan benytte til at leve op til reglerne.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget forventes umiddelbart at have neutral påvirkning af miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark, idet forslaget hverken medfører en skærpelse eller svækkelse af eksisterende danske miljøbeskyttelsesregler. Registrering af anvendelse af plantebeskyttelsesmidler er vigtig for gennemførelsen af den europæiske grønne pagt og jord til bord-strategiens målsætninger vedrørende sprøjtemidler, idet data om brugen af sprøjtemidler er afgørende for at sikre effektive og virkningsfulde virkemidler til reduktionen af brug af sprøjtemidler. Dette vurderes på sigt, at have store miljømæssige gevinster, og dermed en positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i høring i EU-miljøspecialudvalget.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) kan støtte hele Kommissionens forslag til implementering af artikel 67 om plantebeskyttelsesmidler. FH anbefaler, at regeringen på ny overvejer det fremførte om undtagelse, længere overgangsperiode samt ændring af sprøjtejournal. Hensynet til miljø og især grundvand gør, at det haster med indføre skrappe krav også til brugere med lavt forbrug af sprøjtemidler. Overgangsperioden frem til 2030 bør ikke gøres længere, men i stedet kortere.

Dansk Skovforening (DS) bakker op om formålet om bedre og mere registrering af anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler. DS støtter, at der arbejdes for, at de administrative byrder ved forslaget reduceres. Professionelle brugere i landbruget med meget lavt forbrug og brugere uden for landbrugssektoren, herunder skovbruget, bør undtages for kravet om elektronisk registrering. Et indberetningskrav vil være en forholdsvis større byrde for mindre jordbrugsvirksomheder, og vil potentielt medføre mange nul-indberetninger, der ikke giver værdi for hverken samfundet eller ejeren. DS støtter, at kravet om registrering af tidspunkt for ændring af sprøjtejournalen slettes. DS opfordrer til, at det elektroniske indberetningssystem laves så brugervenligt som muligt, samt at systemet tilpasses således alle konsulenter kan tilgå det, herunder også skovbrugskonsulenter. Indfasningsperioden være tilstrækkelig lang, og ens for samtlige medlemsstater.

Til Dansk Skovforenings høringssvar bemærkes, at artikel 67 kun vedrører krav til registrering af forbrug af plantebeskyttelsesmidler, og ikke stiller krav om indberetning af forbruget.

Dansk Planteværn (DP) udtrykker skuffelse over den korte høringsfrist på dette forslag. DP bakker op om de grundlæggende principper om registrering af forbrug af plantebeskyttelsesmidler, herunder at det sker elektronisk. DP finder det vigtigt, at de nye krav om registrering af bl.a. vækststadier, klokkeslæt, afgrødekode og lokalitet implementeres på en måde, så den administrative byrde for landmanden minimeres. DP ser frem til orientering om Kommissionens tolkning af Artikel 67 vedrørende omfang af registrering af bejdsmidler. DP undrer sig over, at man ikke forhandler reglerne om sprøjtejournalpligt færdig under den overordnede foreslåede forordning om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, inden man forholder sig til detaljerne som f.eks. elektronisk registrering.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Det er usikkert om der vil være kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det vurderes, at den miljømæssige gevinst ved det nye krav om elektronisk registrering for alle professionelle brugere er begrænset, men forslaget vurderes vigtigt for gennemførelse af den europæiske grønne pagt, der på sigt vil medføre store miljømæssige gevinster. Samlet set vurderes de miljømæssige gevinster herved at overstige de administrative byrder, der kan følge af den implementerende retsakt.

I det nuværende udkast defineres såning af frø bejdsset med plantebeskyttelsesmidler som en anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, som skal registreres i en sprøjtejournal. Bejdsede frø er ikke efter bestemmelsens ordlyd direkte omfattet af artikel 67. Artikel 67 kan dog også fortolkes udvidende ud fra en formålsbetragtning om beskyttelse af miljø og sundhed, hvorefter såning af bejdsede frø må anses for værende en indirekte anvendelse af plantebeskyttelsesmidler og derved omfattet af artikel 67

og den heri gældende registreringspligt. Der er således holdepunkter for at komme frem til begge konklusioner. Kommissionen fortolker bestemmelsen sådan, at såning af bejdsede frø er omfattet af artikel 67. Kommissionen henviser til en udtalelse fra generaladvokaten til EU-domstolen om at såning af bejdsede frø er en anvendelse af et plantebeskyttelsesmiddel. Udtalelsen handler om dispensationer og kan ikke direkte bruges i denne sammenhæng. Domstolen har endnu ikke afgjort sagen. Det vurderes, at det er juridisk uklart om såning af bejdsede frø er omfattet af artikel 67 i plantebeskyttelsesmiddelforordningen og konsekvenserne heraf. Der er i denne forbindelse stillet afklarende spørgsmål til Kommissionen.

Regeringen støtter Kommissionens forslag, men tillægger det stor vægt, at Kommissionen afklarer disse juridiske spørgsmål inden afstemningen.

Regeringen lægger stor vægt på, at de administrative byrder ved forslaget reduceres.

Regeringen lægger stor vægt på, at professionelle brugere i landbruget med meget lavt forbrug og brugere uden for landbrugssektoren undtages for kravet om elektronisk registrering. Regeringen lægger desuden vægt på, at kravet om at registrere tidspunkt for ændring af sprøjtejournalen slettes.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.